

1778,6 ~~25~~
DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA 20

DE
LVCRO
EX CONFISCATIONE
AN ET QUATENVS
VI IURISDICTIONIS PATRIMONIALIS PERCIPIATVR

QVAM
AVSPICIIS REGIIS
INCLYTI IURECONSULTORVM ORDINIS
AVCTORITATE

PRAESIDE
CAROLO FRIDERICO WINKLER D.
REGI A CONSILIIS IUSTITIAE ET IURIS
ANTECESSORE

PRO
SVMMIS IN IURE HONORIBVS RITE OBTINENDIS
A. D. IX. DECEMBRIS CIO IOCC LXXVIII

DEPENDET
AVCTOR
FRIDERICVS WILHELMVS LEWON
VTINO HOLSATVS.

KILONII

LITTERIS MICH. FRIEDR. BARTSCHII ACAD. TYPOGR.

DISSERTATIO IN AVOVRAIS VERBIS

LVCRO

EX COMPLESSATIONE

IN VERBIS QUOS PATRIMO
NOMINE RECIPIT

IN AVOVRAIS VERBIS

COMPLESSIO

IN AVOVRAIS VERBIS

IN AVOVRAIS VERBIS

ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO DOMINO
DOMINO
FRIDERICO LEVIN
S. R. I. COMITI
DE HOLMER
DYNASTAE IN TANGSTEDÉ
ORDINVM AQVILAE ALBAE SCTAE ANNAE ET SCTI
STANISLAI EQVITI
REVERENDISSIMI SERENISSIMIQVE
EPISCOPI LVBECENSIS
DVCIS SLESVICI HOLSATIAE STORMARIAE
DITMARSIAE ET OLDENBVRGI reliqua
CONSILIARIO ACTVALI INTIMO
STATVS PER DVCATVM OLDENBVRGENSEM
SVMMO DIRECTORI

DOMINO SVO INDVLGENTISSIMO

SALVTEM AC FELICITATEM PERPETVAM
PRECATVR

ATQVE
HAS QVALESCVNQVE STVDIORVM PRIMITIAS
DEVOTO ANIMO CONSECRAT

ILLVSTRISSIMI NOMINIS SVI

DEVOTISSIMVS ATQVE OBSEQVIOSISSIMVS CVLTOR

FRIDERICVS WILHELMVS LEWON.

C O N S P E C T V S .

CAP. I. De confiscatione & variis eius speciebus generatim.

A. GENERATIVIM de natura & indole confiscationis. §. I.

B. SPECIATIVIM indicantur.

a) variae eius species. §. II.

b) & quatenus adhuc hodie obtineant ostenditur. §. III.

CAP. II. De iure Fisci territoriali, eiusque ambitu atque limitibus.

A. IUS FISCO IN GENERE quoad notionem ius regiminis. §. IV.

B. SIGILLATIVIM.

a) Imperii. §. V.

b) Territorium, vbi

1) de eius ambitu agitur. §. VI.

2) eiusdem restrictiones demonstrantur.

a) ex diversa iurium regiminis conditione. §. VII.

b) restricta dominorum territorialium potestate.

1) secundum analogiam regiminis imperii. §. VIII.

2) per pacta fundamentalia specialia. §. IX.

3) per generalem normam regiminis circa conservationem iurium quaesitorum. §. X.

CAP. III. De Lucro ex confiscatione seu publicatione bonorum quatenus ad iudices patrimoniales pertineat.

A. De finibus regundis inter iura dominorum territorialium & patrimonialium. §. XI.

B. De

B. De Iuribus Fisci in complexu quae denegantur.

- 1) Ob subordinationem erga superioritatem territorialem. §. XII.
- 2) Quia mero imperio non inhaerent. §. XIII.

C. De singulis iuribus eo comprehensis.

- 1) Generatim ex iure domini & iurisdictionis. §. XIV.
- 2) Speciatim de lucro ex confiscatione.

a) Si prouisio Legum adest. §. XV.

b) Si leges silent: ubi sermo est.

1) De bonis vacantibus, quae dominis territorialibus cedunt. §. XVI.

2) De iis quae praecua causae cognitione publicantur.

a) vel specialis causae conditio decedit. §. XVII.

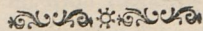
b) vel talis conditio deficit: tunc hoc lucrum iurisdictioni patrimoniali vindicatur.

1) ob originariam iurisdictionis patrimonialis conditionem. §. XVIII.

2) ex analogia Iuris publici I. R. G. generalis. §. XIX.

3) ex ipsis legibus imperii. §. XX.

4) ex obseruantia. §. XXI.

CAPVT I.
DE CONFISCATIONE
ET
VARIIS EIVS SPECIEBVS GENERATIM.

§. I.

Perquam exiguum, & fere nullum esse iuris Romani
usum in argumentis iuris publici imperii nostri
Germanici, maximeque perversam esse ejus ad-
plicationem, indeque natam scriptorum medii
aevi tractandi materias huc pertinentes valde jeju-
nam rationem, inter omnes constat. Neque autem perversa
atque inepta totius studii tantum methodus, & perquam falsa
doctrina juris publici I. R. G. sed & potissimum juris territoria-
lis atque privati inde orta est, quum nulla fere juris patrii do-
ctrina, a commixtione juris illius peregrini libera relicta fuerit,
& totum systema, perinde ac singulae juris quaestiones ex illius
A ratio-

rationibus decidi consueverint ^{a)}. Quod cum in aliis quaestionibus quam plurimis, tum vero in hac potissimum adparet; ad quem pertineant bona, quae poenae nomine privatis auferuntur, & in reipublicae proprietatem rediguntur, quem actum *confiscationem*, aut *bonorum publicationem* vocant, *Confiscatio* a conjungendo cum fisco dicta est, ut adeo recte B. BRISSONIVS ^{b)} confiscari dicat, bona quae in fiscum coguntur, vel secundum MARCIANVM ^{c)} fisco vindicantur. Prono hinc alveo fluit, ejus esse bona ejusmodi, quae in commissum cadunt, cujus jus fisci est, idque, cum ex ratione juris Romani solius esset imperatoris, reipublicae nomine id exercentis, leges quoque Romanae soli reipublicae ac summae in ea potestati illud adscribunt ^{d)}. Longe diversa a statu imperii Romani est imperii nostri R. G. ratio. Quum enim in illo jura regiminis ad solum imperatorem spectarent, & ipsum imperium unum sub suo regimine immediate conjunctum esset, Germanicum autem Imperium, licet in eo adhuc sit & huc usque manserit, omnium ac singularum Germaniae rerumpublicarum specialium inter se invicem vinculum, tamen ex pluribus rebuspublicis & forma & regimine plane diversis constat, quarum dominis, imperium civile proprio jure, sub nomine superioritatis territorialis competit, omniaque jura regiminis civilis comprehendit. Sed ne his quidem dominis territorialibus illimitata in suis ubique territoriis potestas, nec plena facultas jura regiminis exercendi competit, quin potius, in ipsis hisce territoriis sunt, qui singulas quasdam jurium regiminis particulas sibi vindicant, quarum nomine jus fisci primum fere locum occupat, quod hi qui jurisdictione patrimoniali

^{a)} vide B. G. HENR. AYRERI progr. an & quatenus instruit. Justinianear. method. doctrinae juris publici F. R. G. accommodari possit. Goettingae 1756.

^{b)} in tractatu de Verbor. signif. hac voce.

^{c)} in L. 3. D. de bon. eor. qui ante sent. mortem sibi consciv.

^{d)} L. 10. D. ad Municip.

niali uti vocatur, sunt praediti, non autem, qui administrato-
riam exercent, plerumque sibi adtribuunt ipsisque etiam a
multis tribuitur ^{e)}, licet iidem illi, in dubium vocare non au-
deant, hunc fiscum magistratuum quorundam fisco principis
longe inferiorem esse, ac minora tantum jura comprehendere.
Ad limites autem utriusque fisci recte discernendos, iudicio
finium regundorum accuratissimo opus foret, quod suscipere,
temeritatis esse videtur, quum ipsi LEYSERVS ^{f)} non dubita-
verit, si quis ipsi hoc detulerit.

Non nostrum, inter vos tantas componere lites

respondere: Laudans GRIBNERVM ^{g)} qui, etsi quaedam ma-
gistratuum jura, quae principes huc usque ipsis reliquerunt, ad
fiscum principis trahat, tamen, se plurima alia lubenter omit-
tere ac multas causas habere, cur brevissimus in hoc argumento
sit, quod alias absque negotio & copiosius & plenius exponi
potuisset, profitetur. Neque enim desunt magni nominis ICTi
^{h)}, qui jus fisci ad magistratus, iudices & dominos jurisdic-
tionis patrimonialis non pertinere adfirmant, ut adeo in tanta dis-
sentientium contentione, tantaque sententiarum diversitate,
consultius esse videatur ab examine horum jurium prorsus de-
sistere. Attamen quum ICTi interdum ea de re sententiam pro-
ferri & lites desuper motas dirimere teneantur, hoc argumentum
paulo accuratius pro viribus pertractare, & quantum fieri po-
test, regulas hujus doctrinae exponere, haud plane inutile & su-

A 2

perva-

^{e)} LEYSER in *Medit. ad Pand. Spec. DCCVIII. med. I. & II. SCHIL-
TER Ex. 50. §. 1—5. & plures alii
quos recenset CHRIST. HENR.
FREISLEBEN in tractatu de jure fisci
Landstiftorum §. II. p. 5.*

^{f)} *cit. loco med. VIII.*

^{g)} in *Opusc. de Juribus principum
regalibus, quae vulgo, sed perperam, ad
jurisdictionem referuntur. §. 7. & 20. in-
ter opusc. Jur. publ. T. I. opusc. IV.*

^{h)} Recensum eorum exhibet FREIS-
LEBEN c. I. §. 3. p. 7. SCHAAFF *diff.
de jure fisci ad civitates mediatas seu mu-
nicipales non pertinentes. §. 3.*

pervacuum esse putavi. Praemissis itaque hoc Capite generalibus, de confiscatione variisque ejus speciebus principiis, proxime sequenti Capite altero, praecipuas juris fisci determinationes exponam, & capite tertio atque finali exinde deducam, an & quatenus jurisdictione patrimoniali praediti jurium fisci capaces dici quaeant.

§. II.

Varias quidem confiscationis species vulgo referunt, sed nullibi fere integram hanc doctrinam suo ordine & nexu proponunt, alii, in commentariis juris criminalis, respectu ad jura publica, nullo habito, confiscationem quatenus poenae loco obtinet, pro fine suo solum repraesentant: scriptores vero juris publici, ubi de confiscatione in genere tanquam jure regiminis loquuntur, vix obiter confiscationis in causis criminalibus obvenientis mentionem faciunt, unde factum esse videtur, ut tota haec materia nullibi adhuc satis perspicue & in ambitu suo tractata sit. Utilitas ejus de qua agere constitui materia integram confiscationis conspectum exigere videtur, quum sine eo, varia ejus jura vix determinari possint. Prima itaque confiscationis distinctio se nobis sistit inter eam, quae fit, vi acquisitionis eorum quae *ADESPOTA* i. e. talia bona vocantur, quorum nullum privatum est dominium ^{a)}, quae tamen, quatenus ad territorium pertinent, nec speciali ratione a nexu ejus exempta sunt, in dominio principis publico sunt, fisco vindicari & in utilitatem publicam converti possunt: & in eam qua, privati bona sua ex speciali ratione adimuntur, & publice diffrantur quam proprie confiscationem vocare solent ^{b)}. Haec duplici

^{a)} IO. IOACH. SCHOEFFER *de jure principis circa adespota*. Rost. 1705.

^{b)} Ex hac quoque divisione facile intelligi potest, quatenus confiscatio

fit juris publici quatenus juris privati: poenales enim leges licet publica auctoritate latae, privatos tamen concernunt, & juris privati partem

duplici respectu considerari potest, ratione objecti & ratione fundamenti seu causae. Quoad objectum vel generalis seu potius universalis est, quae omnia bona alicujus, vel complexum bonorum concernit, vel singularis aut specialis quae ad quaedam tantum bona vel ad partem quandam bonorum directa est. Intuitu fundamenti vero distinguunt ordinariam atque extraordinariam ^{c)}: priorem dicunt quae in casibus, jure, consuetudine vel statuto, aut principis constitutione, sive generali sive speciali expressis, obtinet; eamque iterum, in generalem sive tacitam, & specialem sive expressam dividunt, quarum illam, dicunt, quae sine speciali determinatione delicti alicujus, in multis casibus ejusdem generis obtinet, qualis jure antiquo Romano antejustiniano poenae capitali, ob quodlibet delictum irrogatae adhaerebat ^{d)}; hanc vero, quae intuitu unius alteriusve delicti speciali lege praescripta est: posteriorem vero, eam dicunt, quae in casibus, jure, consuetudine vel statuto non expressis a summis solummodo imperantibus ex gravi causa decernuntur.

§. III.

Pleraque harum specierum adhuc obtinent. Omnem quidem confiscationis poenam, excepto casu criminis perduellionis & laesae majestatis sublatam dicunt ^{e)}: sed ita sentientes, leges quas allegant non satis accurate examinasse videntur. IVSTINIANVS Imp. ^{b)} in favorem descendentium & ascendentium usque ad tertium gradum disposuit, *eorum, qui in criminibus ac-*

A 3

cusan-

constituunt: ad rempublicam autem propius spectat dominium earum rerum, quarum nullum privatis est dominium.

^{c)} IAC. OTTO. in *Corp. Jur. Crim.* P. I. p. 379 seqq.

^{d)} vide NICOL. KLOECKHOFF *historia juris Romani de bonis damnatorum.* Lugd. Batav. 1749. 8.

^{e)} ap. OTTO c. I.

^{b)} Nov. C. XXXIV. Cap. fin.

cusantur, in quibus leges mortem aut proscriptionem desiniunt: si convincantur, aut condemnentur substantias, non fieri lucrum iudicibus aut eorum officiis, sed neque secundum veteres leges fisco eas applicari. Ex qua dispositione recte HERTIVS ^{e)} deducit, veram esse eorum sententiam, qui expressam sive specialem confiscationem certis criminibus singulatim positam, a IVSTINIANO sublatam haud esse existimant ^{d)}: Eadem interpretatio commode applicari potest ad extensionem hujus decisionis ad cognatos a latere usque ad tertium gradum ^{e)}, quum in nulla harum legum, poenae confiscationis, in specie statutae mentio fiat; sed de poena mortis aut proscriptionis, cui olim inerat poena confiscationis, sermo sit: nec igitur ad sensum meretur eorum opinio, qui utramque, tam generalem sive tacitam, quam specialem sive expressam confiscationem sublatam esse arbitrantur ^{f)}. Ad ejusdem vero dispositionis analogiam facta esse videtur Constitutio CAROLI V. Imp. ^{g)} qui eandem illam tacitam confiscationem non in favorem liberorum & uxoris tantum, sed simpliciter sustulit ^{h)}, & inter abolendas consuetudines retulit. Ex utraque igitur dispositione, in causis, ubi specialiter confiscationis poena statuta est, eadem hodiernum obtinet, sic confiscatio domus, falsis numariis ad eudendum commodatae ⁱ⁾, tanquam nullibi sublata, & C. C. C. ^{k)} expresse confirmata recte dicta-

e) in *diff. de superioritate territorialis* §. XLII, in *Opusc.* Vol. I, P. II. p. 201.

d) SIXTIVS *de Regalib.* Lib. II. Cap. XII. n. 32. LAVTERBACH *de Jure fisci.* Cap. III. §. VII.

e) in *Aurb. Bona damnator.* C. de bonis proscriptorum.

f) MATTHAEI *de Criminib.* Libr. XLVIII. Tit. XX. Cap. II. pag. 765. seqq. & BRUNNEMANN *ad Aurb. cir.*

g) *Arr. CCXVIII. C. C.*

h) *conf. HERTIVS c. I. FRANCISC. SCHMIEB in Jurispr. practico consiliaria Consil. L. IX. BOEHMER ad CARPZOVIVM Qu. 135. obs. I. LVEDER MENKE diff. de testamenti factione damnatis ad mortem jure civili denegata & moribus plerisque asserza.* Lips. 1694. CAROL. FRIED. WALCH *de donatione capite damnati.* Fentae 1766.

i) *L. I. de falsa moneta.*

k) *Art. CXI.*

dictatur ^{d)}; Cujus autem sit lucrum ex hisce confiscationibus, infra dicendi locus erit.

CAPVT II.
DE IVRE FISCI TERRITORIALI
EIVSQVE
AMBITV ATQVE LIMITIBVS.

§. IV.

Confiscationem, vi juris fisci ordinarie excerceri, supra (§. I.) observavi. Quum itaque jus fisci supponi debere videatur; notionem ejus, paulo accuratius definire, non alienum videtur quum exinde, ipsa determinatio jurium intuitu ejus obvenerit, deducenda sit. Quod mutata reipublicae Romanae forma evenit, vt fisci principum & aerarum reipublicae jura, distincta olim, fere confusa, & ipsa vocabula promiscue usurpata sint, idem, observante Perill. BOEHMERO ^{a)} hodie usu venit: vt adeo fisci nomine, *universitas*, seu *complexus omnium bonorum ordinum in rebus publicis imperantium ad sustinenda onera publica reservatorum*, veniat ^{b)} juraque, *in fiscum, cumque vel conservandum vel amplificandum, vi supremi imperii competentia*. vel uti IO. VALENTIN STRAUS ^{c)} id definit, *Ius arcam publicam, quae pecuniam ad usus publicas immediate destinata continet ex causis variis paratam habendi, augendi & tractandi*, strictiori enim significatione

¹⁾ ENGAV in Dec. P. III. Dec. 87. n. 2. FROELICH ad C. C. C. P. II. p. 96. n. 9 & I. H. BOEHMER in Consultationibus P. II, P. II. Resp. II 86 n. 5.

^{a)} in Progr. de jure fisci, civitatibus mediatis vi concessi juris Lubecensis non competente. §. I. in Elect. Iuris civilis P. II. Ex. X.

^{b)} vide IO. TOB. HOFFMANN in diss. de patrimonio principis privato quod hodie Chatoull vocant ejusque privilegii & juribus. Cap. I. §. VII.

^{c)} in diss. de Vindictis fisci legalibus persaepe adeo male haberi. Sect. I.

ficatione, tantum denotat, *complexum reddituum publicorum aulae usibus destinatum, vel ad separatos principis usus collectorum* ^{d)}. Utroque interim respectu hoc loco praeterire non possum, quod quum latius pateat jurium omnium, quae ad fiscum pertinent, complexus etiam jura singula, eodem ambitu comprehensa, appellationem juris fisci meruerint. Ex his omnibus interim facili negotio intelligitur, jus fisci ex juris publici universalis sententia, qua cum omnium omnino cultiorum gentium placita conspirant, ex suprema in republica potestate deducendum ^{e)}, & solius principis esse ^{f)}, ad quem unice spectat jus efficiendi, ut tanti colligantur reditus, quanti ad rempublicam administrandam requiruntur sumtus. Partim igitur ex jure domini eminentis, princeps, loca quae in territorio ad neminem pertinent ^{g)}, vel quae ex justa causa privatis veluti per confiscationem adimuntur ^{h)}, sibi vindicat: partim vi juris supremae potestatis iudiciariae, indeque profluentis iuris puniendi & exsequendi, quum poenae contineant rationem satisfactionis republicae nomine principi praestandae, quae ex his redeunt, ex forma regiminis I. R. G. fiscalibus redditibus solent adnumerari, ⁱ⁾ & in utilitatem supremae potestatis redigi.

§. V.

Ratione totius imperii, caesareum jus fisci in iis tantum hodie superest, quae ad regimen totius imperii spectant; & personas

d) SCHAAFF diff. de jur. fisci. ad civit. med. seu munic. non pertinente §. II. pag 3.

e) GOTTH. LUDOV. MENKEN diff. Jus fisci merito adhaerens imperio §. 1. p. 3.

f) IARGOW Einleitung zu der Lehre von den Regalien. Libr. II, Cap. 1, §. I.

g) G. H. AYRER diff. de jure occupandi bona vacantia: COCCEIUS de bo-

nis vacantibus §. XI, & XII. MEVIUS P. IV, Dec. LXVI, IARGOW c. I, Libr. II, Cap. VI. §. 2.

h) HERTIUS diff. de superiorit. territor. §. XLII, & KLOCK P. I, Consil. 22. n. I & 2. conf. 23. n. II.

i) vid. III. IO. CHRIST. MAYER Teutsches weltliches Staatsrecht III B. §. 55. b) p. 147.

personas atque terras immediatas concernunt; & in summis imperii tribunalibus, constituti sunt ab imperatore officiales, quibus cura fisci & jurium eo pertinentium specialis deman- data est, reditus autem fiscum huncce augentes, liberae impe- ratoris subsunt dispositioni.

§. VI.

Magis ad scopum nostrum pertinet fiscus territorialis qui latius se extendit, quum enim proceres imperii, jura regiminis primo sigillatim ex gratia partim Imperatorum adquisiverint, de- inde integrum complexum jurium territorialium proprio jure; immo expressa legis imperii sanctione stabilitum ^{a)}, obtinuerint: jus fisci, tanquam jus sub complexu illo jurium territorialium comprehensum, non ex speciali concessione, sed ex generali po- testate juris territorialis ipsis competit ^{b)}. Superioritatis enim territorialis elogio, quum quaevis regalia contineantur liberum que eorundem exercitium, jus fisci non minus, in genere quam jus, fisci emolumenta legibus speciatim determinandi eo recte refertur ^{c)}: adeo, ut status imperii, fisci jura in suis territoriis mutare, novis accessionibus ejusdem compendia amplificare, novas confiscationis causas constituere ^{d)}, easdemque pro arbi- trario restringere possint. Sic hodie non tam est quaestio inter Caesarem & status imperii, quam inter hos & ordines provin- ciales, aliosve immediatos imperii cives ^{e)}, qui, in suis ditio- nibus

a) I. P. O. Art. VIII. §. I. & IV.
b) vid. Art. XIX & XXI Cap. Caesar.
c) HERTIUS de origine & progressu special. I. R. G. Rerumpubl. in Opusc. T. II. SCHVLTE diss. de jure fisci in hereditates privatorum §. XXXVII.

d) THOMASIVS diss. de statuum im- perii potestate legislativa contra jus com- mune. KRESS ad Art. 218. §. 5. C. C.

C. BRUNNEMANN Consil. LXXVI. pag. 303

e) conf. CHRIST. THOMASIVS diss. de regal. fisci principum Germaniae circa acquisitionem praecipue. Halae 1713. I. G. NEUREVTER de justo & injusto regalium usu. Mog. 1755. IVST. G. HEYSER de distinctione regalium in essen- tialia & accidentalia. Goettingae 1755.

nibus atque fundis, varia sibi vindicant jura specialia, quibus superioritatis territorialis exercitium imminuitur, aut certe restringitur.

§. VII.

Ad istorum autem jurium expositionem, antequam accedam, monendum ante omnia videtur, haud omnia jura, quae partes juris territorialis constituunt, eam habere naturam, ut essentialia quasi regiminis jura censeantur, & principi ad imperium exercendum tam necessaria sint, ut ejus offibus quasi inhaereant, & quia personalia vel personalissima sint, cum nullo privatae conditionis homine communicari possint; quum potius, multa eorum, regalia sint mere accidentalialia ^{a)}, quae salvo summae potestatis jure, aut sine reipublicae detrimento, & solum principis summa potestate, aliis etiam civibus, nobilioribus praesertim relinqui possunt, eamque ob causam communia vocantur; sive ista largitio & communicatio expressis verbis, qualis in litteris investiturae feudalis, & privilegiis occurrit, sive tacita concessione, quae fit mediante praescriptione ^{b)}, aut longaevo usu, nitatur. Ad quam regalium diversitatem respexisse videtur HVLDERICVS AB EYBEN ^{c)}, qui regalia privatorum ea dixit, quae quando ad summos principes referuntur, majestatis jura, quando ad privatos, libertatis partes sunt, ipsis relictae sive indultae, & quorum illa, vi majestatis, haec libertatis beneficio exercentur: quo collineat sententia B. AYRERI ^{d)} qui ita mentem suam hac de re exponit, *qui facultatem aliquam in censum regalium referendam esse contendunt, probare debent,*

a) I. G. HEUSER. *cit. diss.*

b) OCKEL Tr. de praescriptione immemoriali praesertim rerum domanialium & regal. principis. Cap. V. thes. 3. & Collect. decis. supr. Tribunal. Appellar.

Hasso cassell. T. I. Decis. 164. n. 18.

c) in diss. de Regal. Cap. XI. §. V.

d) in diss. Regalium & superioritatis territorialis ad suos limites reductae diversitas. §. V.

bent, vel civitatis naturam, civium consensui innixam, eam summae potestati impertisse. Ea enim — — — natura civitatis solummodo jura rectori civilis societatis largitur, sine quibus hanc sortam rectam servare non potest. Necessitate nulla cogente nemo in statu civitatis repudium misisse censeatur facultatibus, quibus in statu naturali usus est: utpote quorum conservandorum causa imperio civili se submiserunt homines. Quae regalium diverfitas, in imperio nostro & in specialibus ejus rebuspublicis valde conspicua, momentofas in decidendis ejusmodi, inter status imperii & eorum subditos controversiis normas suppeditat.

§. VIII.

Accedit restricta juris territorialis formula, ex natura regiminis territorialis, ejusque sub caesareo subordinatione, & ad imperium relatione descendens. Quemadmodum enim, regimen caesareum variis limitibus per ipsas leges circumscriptum est, ita territoriale quoque regimen, ex analogica quodammodo determinatione, pro restricto iisdem fere legibus certe habendum est. Illa analogia, quam Perill. PÜTTER ^{a)} inter normas regiminis territorialis referre non dubitat, dudum observata fuit, ut nimirum ea quae tum in territoriali tum in caesareo regimine occurrunt jura, utrobique eadem circiter ratione exerceantur. Egregia est hac de re HENRICI BINNII ^{b)} observatio, cujus verba hoc loco legere haud erit ingratum: *si, inquit, animum advertamus, miram quandam similitudinem, cum ipsius imperii administratione, praesertim qualis olim erat deprehendimus. In inferioribus enim hisce rebuspublicis adeo multa occurrunt instituta quae analogiam quandam ad superiorem imperii rempublicam*

B 2

respi-

^{a)} in Institur. jur. publ. §. 206.

^{b)} in dissertat. de statu regionum Germaniae & regimine principum summae

imperii reipublicae aemulo. Cap. IV. §. 5. conf. a SENKENBERG selecta Iur. & Hist. T. V. praef. §. I. p. 4.

respiciunt, ut in partibus istis, quasi effigiem quandam totius cernere videamur. Ex qua similitudine partium cum toto, non incongrue ducitur argumentum, quod eadem illae restrictiones, quae in regimine imperii obtinent, suo modo ad regimen territoriorum adplicentur, & legum auctoritatem habeant ^{c)}, quum testamentibus ipsis actis publicis ^{d)}, proceres imperii, in causis regiminis imperii, ad jura territorialia provocare non dubitaverint.

§. IX.

Hinc, minora forte territoria si exceperis, quae ante natam superioritatem territorialem in solo castro, praediis & fundis exiguis forte consistebant; & in quibus, teste perill. PUTTERO ^{e)} non jurium regiminis, sed proprietatis & domini ratio habetur, adeo, ut modo magis herili regantur ^{f)}, & potestas dominorum non ita restringi potuerit, uti in iis, ubi pactis & conventionibus omnis inter dominum & parentes nexus nititur, & utraque pars ad illas est adstricta; pro illimitata & arbitraria habenda haud est superioritas territorialis ^{g)}: quum nulli fere non territorio alias sat libero, pacta soleant esse specialia, tamquam speciales cujusque leges fundamentales, & normae regimini administrando praefcriptae.

§. X.

Vi specialium istarum legum fundamentalium perinde, ac vi generalis a nulla suprema in republica potestate unquam negligendae normae regiminis, salvis cujusque juribus quaesitis regimen

c) MAIER c. I. §. 6. p. 9. seqq.

d) ap. de MEIERN in actis pacis Westphalicae. T. I. §. 294.

e) in den Beyträgen zum teutschen Staats- und Fürstenrecht n. VI. p. 129 & VII. p. 140 seqq.

f) LVDOLPH Symphorem Consultar. for. T. I. Conf. X. p. 326 & 360 seqq.

g) I. C. MAIER c. I. III. 13. I. Abib. I. Cap. §. 18. p. 50. SECKENDORFFS teutscher Fürsten-Staat. II. Theil. I. Cap. §. 2. n. 4.

regimen territoriale exercendum est ^{a)}, quam etiam normam ipsae leges I. R. G. fundamentales adgnoscent, atque expresse confirmant ^{b)}, ut adeo rectissime TREVERVS ^{c)} erroribus imperio nostro admodum perniciosis, adnumeret adsentationes eorum, qui statuunt, in controversiis statuum imperii cum subditis suis civibus, caesari & judiciis imperii nullam competere cognitionem: caesari curae esse non debere, quomodo quisque sibi subditos regat: legibus imperii cautum esse, ne in regimine sui territorii, status ulla ratione turbentur: imo vero, querelas subditorum a limine iudicii rejiciendas, & arbitrio domini territorialis relinquendas esse ^{d)}: quum in eo peccetur, quod applicatio legum imperii hac in parte perperam fiat, & quae saltem quadrant in subditos statuum rebelles & refractarios, trahantur quoque in subditos in iuribus suis laesos, nequam jussui principis pertinaciter resistentes, sed querulantes potius de injuriis sibi factis: quum tamen mediati cives aequae protectioni Caesaris & imperii subsint, ac cives immediati: & imperator obligatus sit, ad justitiam illis aequae ac iis administrandam ^{e)}, juraque eorum facta recta conservanda. Omnes autem istae determinationes atque restrictiones, quae generatim ad superioritatem territorialem pertinent, ad jus fisci, tamquam partem hujus juris specialem, commode applicari possunt.

B 3

CAPVT.

a) ERTEL palaestra. *Aulico juridica de iuribus principum Exerc. III. perill. PUTTER c. l. n. XX, p. 351.* verbleiben zu lassen. apud SCHMAYSS in Corp. Iur. publ. p. 1079.

b) Sic cautum in der Kaiserlichen Resolution de a. 1670. *Wegen gesuchter Ex-tension des I. R. A. I. 180. Einen jeden, bey dem dessen er berechtigt, und wie es bis dato observirt worden, in alle Wege* c) in diff. de stud. nim. libert. circa status imperii ruinam Imperio R. G. procurantib.

d) R. I. N. §. 178 & 180. *Capit. Caes. Arr. XV. & XIX.*

e) *Cap. Caes. Arr. XV. §. I.*

DE LVRO EX CONFISCATIONE
SEV PVBLICATIONE BONORVM

QVATENVS

AD IVDICES PATRIMONIALES PERTINEAT.

§. XI.

Hos omnes juris territorialis limites, propterea posui, ut, applicatis iis ad jus fisci, an & quatenus emolumenta eo pertinentia, ad privatos pervenire possint, intelligatur. De fisci juribus inter principes & dominos territoriorum & nobiles aliosque possessores praediorum quibus patrimonialis jurisdictio inhaeret, potissimum quaeri, supra (§. VI.) observatum dedi. Hi, etiam si superioritatem territorialem perinde ac reliqui subditi agnoscere teneantur, nihilominus praerogativis nonnullis, juribusque praecipuis haud parum distincti sunt. Sic non solum jura quaedam praecipua, quae ad usum fundi referri possunt, veluti venationis, piscationis & alia hisce equestribus bonis inhaerent, sed singularem quandam *jurisdictionis* speciem, quam vocant *patrimonialem*, in hisce suis fundis exercent, vi cujus constituunt praefectum aut alium justitiarium ad exercendam jurisdictionem in personas & res, intra limites istius jurisdictionis constitutas, & ita quidem, ut aliis sola civilis, aliis & criminalis vel omnimoda sit, jurisdictione ejusmodi patrimonialis. Complura alia plerumque insignia nobilium jura, veluti jus detractus, jus confirmandi negotia rusticorum & inprimis jus exigendi jusjurandum assurationis, adeo ut passim vel singulare iterum nobilium in sua cujusque ditone in rusticos seu subditos suos subordinatum imperium civile esse videatur, variaque jura ad jus fisci pertinentia ibi exerceantur: quippe quae, secundum

secundum distinctionem supra (§. VII.) positam, inter regalia essentialia atque accidentalia, posterioribus adnumerantur ^{a)}, & inter ea referuntur, quae commode ab imperio possunt separari.

§. XII.

Quum interim jus fisci territoriale integrum complexum jurium contineat, facile potest intelligi, non totum jus fisci, ad regalia pertinens, quibus interim domini patrimoniales destituuntur ^{a)}, dominis hisce patrimonialibus competere, quum jurisdictio ista, quocunque etiam titulo a domino regionis velut fonte jurisditionis adquisita, semper ea conditione data censeatur, ut superioritas ejus non laedatur ^{b)}. Omnia igitur jura, jurisditioni illi cohaerentia, non nisi salva superioritate territoriali, salvisque juribus vi hujus competentibus, exercentur: adeo, ut patrimoniales iudices eam adgnoscerent, leges a domino territorii latas observare, & ut ab aliis observentur, curare teneantur ^{c)}.

§. XIII.

Nec idem jus ex mero imperio sive potestate aut jurisdictione criminali recte deducitur. Opinio enim quorundam medii aevi Doctorum, qui in illo ipso primariam juris fisci rationem collocandam esse, sibi forte, neque multis aliis persuaserunt, BALDO ^{a)} originem debet, qui jus fisci meri imperii proventum esse contendit, quem deinde Ictorum Germanorum plures a BALDO decepti, improvide secuti sunt. Enimvero quum

^{a)} *BODINVS de Republica Libr. I. Cap. X. AYRER cit. diff. Regal. & superior. territor. div. §. VII.*

^{a)} *STRYBEN Rechtliche Bedenken III Th. p. 160.*

^{b)} *HERTIUS de consultat. Legibus, & judiciis in special. I. R. G. Repuspubli-*

cis §. XXIII. ZIEGLER de Jur. Majest. Libr. I. Cap. XXIX. §. XII, Franzkius Libr. II. resol. XVIII.

^{c)} *BYDER de mod. acquir. a civit. Ger. mediat. jurisd. crim. p. 25.*

^{a)} *Consil. Vol. III. consil. 439.*

quum hujus sententiae natales in Italia collocandi sint, statim quid fraudi fuerit ICTis nostratibus, adparet. Merum enim imperium, jurisdictionem & justitiam veterum quamplurimi adeo ampla significatione dixerunt, ut iisdem, si non omnia, quam plurima certe regalia & adhaerentia superioritati territoriali jura, contineantur ^{b)}. Manifestae igitur falsitatis convincuntur, qui his freti ducibus, jus fisci a mero imperio in sensu juris Romani definito, derivant ^{c)} quum significatione medii aevi superioritatem territorialem seu potestatem principis designet, adeoque vel hoc nomine probare liceat, esse illud jam olim ad jura solis principibus competentia relatum. Multo magis autem error eorum in eo adparet, quod ex jurisdictione criminali dominis praediorum concessa, hoc jus deducere voluerint, quod aperte confusionem illam ostendit, quum notionem jurium Romanorum ad instituta mere Germanica adplicare voluerint. Recte igitur GRIEBNERVS ^{d)} jus fisci iis juribus accenser, quae *vulgo* i. e. ex communi opinione, sed perperam ad jurisdictionem referuntur. Nec obstat, quod ex communi omnium fere Doctorum testimonio, moribus hodiernis emolumenta fiscalia non amplius ad principis fiscum sed inter fructus jurisdictionis referantur ^{e)}, quum ea non sit hujus consuetudinis indoles, ut tamquam ejusmodi fructus judici quoad proprietatem cedant; sed, uti ill. MEISTER ^{f)} observat, ut ab his, usibus determinatis adferrentur & in eos convertantur.

§. XIV.

b) vid. BARTOLVS ad L. 3. D. de *jurisd.* BALDVS ad L. 5. 6. de *exec. Rei jud.*

c) Latius hoc deduxit GOTH. IVD. MENKEN in *diff. S. T. Jus fisci adhaerens mero imperio* §. IX. conf. quoque CAROL. RVDOLPH. GRAEFFE de *jurib. praecipuis & sing. jurisdic. patrim.* Cap. I. §. 15.

d) in *diff. de jurib. princip. regal.* quae *vulgo sed perperam ad jurisd. referuntur* §. XX. in *Opusc.* T. I. p. 138

e) STRYCK. *V. M. Pandectarum* L. II. T. III. §. I. ROSENTHAL de *fendis* Cap. V. §. 62.

f) in der *ausführlichen Abhandlung des peinlichen Processes in Teutschland.* I. *Abschnitt.* XI. Cap. §. XXXVIII. p. 519.

§. XIV.

Etiamsi igitur domini patrimoniales juris fisci, quatenus integrum complexum iurium regiminis circa causas fiscales continet, capaces haud sint, nec vi iurisdictionis ipsis competentis illud sibi recte vindicent, adquisitio tamen atque possessio singulorum iurium, quae certo respectu ad ius fisci pertinent, alio autem respectu magis ad iura proprietatis, iurisdictionis particularis ambitu comprehensa, referenda sunt, & ad eius emolumenta pertinent, ex iisdem rationibus dijudicanda haud est ^{a)}. Longo abhinc usu, privilegiis, concessionibus & pactis, domini praediorum iura sub iure fisci comprehensa adquisiverunt ^{b)}, alia, ex imperatorum ante natam superioritatem territorialem immediatis concessionibus obtinuerunt ^{c)}, quae propterea vicissitudinibus postea superuenientibus tolli, & iis, qui semel ius quaesitum inde nacti sunt, adimi haud poterunt, quum potius expressa legum imperii sanctione ^{d)}, ut ordinibus & subditis provincialibus, libertas, bona, iura & privilegia legitime acquisita & longo usu obtenta, confirmentur: alia autem, nobiles ex antiqua potestate in rusticos plerumque seruos ac libertos retinuerunt ^{e)} nam, quum iurium suorum tenaciores, ea dimittere nollent, nec dominorum territorialium potestatem admittere, iurisdictionis nomine ea exercuerunt,

C

quae

^{a)} SCHVLTE cit diff. §. XLI.

^{b)} Multis exemplis hoc probavit B. AYER in diff. de iure occupandi bona vacantia §. XIV - XVII. conf. FREIESLEBEN de iure fisci Landsassorum & SEIP de iure occupandi exuuias defunctorum. Cap. II, §. II.

^{c)} vid. Perill. PVETTERI *auserlesene Rechtsfälle*. T. II, P. III, R. CCXXVI. n. 116.

^{d)} I. P. O. Art. X. §. XVI. add Art. V. §. XXXIII. Conf. HORNII *Ius publ.* Cap. XLII, §. II. & Cap. XLV. §. XXVI.

^{e)} vid. omnino HEINECCIUS in diff. de origine atque indole iurisdictionis patrimonialis §. XII. sq. THOMASIVS de hominibus propriis §. LXXXVI. & de usu pract. distinct. homin. in liberos & seruos Cap. II. §. LXIII. I. SAM. FRID. BOEHMER *in der rechtsgegründeten Muthmaßung von dem Ursprung der Eintheilung in Ober- und Untergerrichte* §. VI. in SCHOTTS *iuristischen Wochenblatt*, II. Jahrg. pag. 770 & §. II, p. 746 sq.

quae antea vi potestatis dominicae & iure proprietatis exercuerant *f*). Sic conniuentibus plerumque necessitatis forsitan opinione principibus, pleraque iura fiscalia obtinuerunt, & postea retinuerunt, quum principes in litteris inuestiturarum iis in feudum concederent, *die Gerichte, die Ober- und Niedergerichte g*). Adquisitam vero talimodo iurisdictionem, quum non infrugiferam esse vellent, & pro ea amplianda omnibus viribus adniterentur, euenit, vt ad id adsertum confugerent, ius quoddam vulgare fisci, a principis iure fiscali distinctum, huic iurisdictioni ad nexum esse, quo & ipsi forte principes, contra Caesarem fisci compendia vindicantem, antea usi fuerant. Po diversitate igitur horum iurium dominis praediorum competentium, ius quoque fisci territoriale restrictum, multisque suis partibus imminutum deprehendimus *h*). Tali modo commode determinari poterit sententia Istorum Saxoniorum, qui, non omnia indistincte fisci commoda sine discrimine mero imperio adscribunt, vindicationem bonorum vacantium ei vindicasse contenti *i*); vt nempe, non plenum ius fisci inde deducatur, sed in certis tantum causis iura singula eo pertinentia specialiter ad quista, & iurisdictioni cohaerentia, huc referantur. Eodemque cum temperamento recte monente HERTIO *k*) extra Saxoniam hoc intelligendum erit.

§. XV.

f) CAROL. LVDOV. CHRIST. WILHELM. de DALWIGK meditat. iurid. de iurisdictione patrimoniali §. III.

g) KNIPSSCHILD de iurib. ac privileg. nobilitatis immediatae L. III, Cap. III. n. 21. STEPHANI de iurisdic. Libr. I. Cap. XXXVIII. n. 15 & GABR. SCHWEDER de iurisdictione per inuestituram feudalem concessa §. XIV. in T. I. differt pag. 1089.

h) I. C. MATER c. I. §. 55. pag. 145.

i) conf. DAV. MOLLER p. III. cap.

XXXVIII. n. 9. I. SCHNEIDEWINVS ad Tit. Inst. de heredit. quae ab intest. WESENBECK P. IV. Conf. CLXXXI. n. 67. CARPZOV P. II. Concl. XIV. Def. LXI. RICHTER in Tr. de S. A. I. Sect. V. n. 3. COLER P. I. Dec. LXXII. n. 3. I. H. BERGER in Oecon. Iur. Lib. I. Tit. II. §. 16. n. IV.

k) in diss. de superioritate territoriali §. XL. Conf. quoque STRYBEN *Rechrl. Bed.* III. *Tbl.* p. 406. 407 & 162. B. AYRER cit diff. §. V.

§. XV.

Inter haec singula iura, praecipue controversum est illud, bona quae privatum dominum non habent, siue nunquam habuerint, siue vacantia facta fuerint, vel quae privatis ob facta illicita specialiter notata adimuntur, & publice venduntur siue confiscantur, & in commissum incidunt, acquirendi: quidam enim, ea bona fisco principis indistincte tribuunt, quidam vero, iudici patrimoniali ea adiudicanda censent. Ante omnia ad leges provinciales fundamentales, tamquam certissimas normas regiminis, & quae cum his aequalis valoris est, observantiam, respiciendum erit ^{a)}, quibus, si quid semel definitum est, ius quaesitum ex utraque parte oritur, contra quod, nihil unquam nisi in casu urgentissimae necessitatis statui aut admitti fas est ^{b)}: nec camerae principis eiusque fisco, in eiusmodi iuris quaesiti praedictum noua iura tribui ac vindicari possunt ^{c)}. Hoc igitur respectu limitata fieri potest principis potestas, nec accedere possum opinioni B. STRUBII ^{d)}, qui liberum principi tribuit arbitrium, de eiusmodi lucro ex confiscatione pro lucro disponendi.

§. XVI.

Nec ubi leges provinciales fundamentales silent, hoc ius absolute principis fisco tribuere, & ad quaestionem, cuius sit lucrum ex confiscatione, non sine distinctione respondere audeo. Restrictiones iurium regiminis, quarum iam supra mentionem feci, & quas ad ius fisci quoque applicavi, eiusque intuitu specialius determinavi, multa dominis territorialibus adi-

C 2

munt,

^{a)} I. IAC. MOSER von den reutschen Unerrhanen Rechten und Pflichten. IV. B. I. Cap. §. 12.

^{c)} Laudat, MOSER von der Landes-hobeit in Justizsachen IV. Cap. §. XVII. p. 123.

^{b)} vid. quae allegavi supr. §. IX. & X.

^{d)} in den rechtl. Bedenken III. Tbl. pag. 159.

munt, quae ordinarie ad ius fisci pertinere videntur. Distinguo, inter bona, quae praeuia causae cognitione privatis adimuntur, & ea, quae vel in nullius unquam dominio fuerunt, vel casu in eo esse desierunt, quae in vernacula nostra *Erblose* ^{a)} & *Heimgesallene*, vel imprimis *Herrnlose Güter* ^{b)} adpellantur, quo loca deserta & inculta, agri ex hostibus capti, thesauri ^{c)} bona naufragorum & si quae sunt alia huius generis, pertinent. Haec bona, quae extra ciuitatem nullius esse censentur, in ea, in reipublicae dominio sunt, quod eminentes vocare solent iuris naturalis Doctores ^{d)}, & cui, omnia bona vacua territorio inclusa, tandiu subsunt, donec exemptio doceatur. Hinc facile potest intelligi, ius ea occupandi non ad quemuis hominem priuatum, sed ad ipsam rempublicam s. supremam in ea potestatem spectare ^{e)}: nec in ea dominis patrimonialibus aliquid iuris competere nisi legitimam eius acquisitionem probare possint.

§. XVII.

Circa ea autem emolumenta, quae ad iurisdictionem proprius spectant, & non nisi praecedente eius exercitio percipi possunt, veluti, quae relicta in testamento indignis eripiuntur, aut quae subditis poenae nomine adimuntur; alia iterum distinctio obseruanda venit. An nempe, cognitio de delicto, in quod confiscatio s. bonorum publicatio statuta est, iudicibus patrimonialibus competat, nec ne? Privative quidem regulariter non cumu-

^{a)} Ita exprimit COCCHEYS in rubr. diss. de bonis vacantibus vulgo *Erblosen Gütern*. & IARGOW in der Einleitung zu der Lehre von Regalien. Libr. II. Cap. VI.

^{b)} SIMON diss. de bonis vacantibus vulgo *Herrnlosen Gütern*.

^{c)} IAC. AVG. FRANCKENSTEIN de eo quod iustum est circa thesau-

ros. Et IAC. LEMBEKE de iure circa thes. acquir.

^{d)} HUGO GROTIUS *Ius Belli & Pacis* Libr. II. Cap. II. § XII. & Libr. I. Cap. I. § VI. & Cap. III. § VI. add. IO. CHRISTOPH. BECKMANNI diss. de dominio eminenti in eius medietate. politicis p. 157-164. & in polit. parall. p. 174 sq.

^{e)} conf. GRIBNERI principia iurispr. nat. Libr. II. Cap. IV. §. I. n. 6.

cumulative competit iurisdictio, praedio cuidam concessa, subordinata tamen est potestati territoriali, ita, ut quaedam causarum species, ab ea ordinarie exemptae sint; quaedam vero, ob specialem rationem utilitatis publicae, ab ea, per singulares constitutiones eximantur. Sic ratione causarum ad vectigalia pro rebus quae inuehantur & euehantur, solvenda spectantium in nonnullis territoriis, speciales iudices constitutos reperimus ^{a)}. Speciali eiusmodi constitutione existente, quae quatenus fieri possit, disquirere, mei non fert instituti ratio ^{b)}, tunc, si in factum aliquid illicitum confiscatio statuta est, ea est extraordinaria (§. II), & certum est, multas hoc casu exactas, veluti defraudati vectigalis & merces quae in commissum incidunt, ad principem pertinere, non ad multas quae dominis patrimonialibus relinquuntur ^{c)}: quippe quum cognitio multaeque determinatio, principi eius praefecto, sit relicta. Eodem modo, in causis, ubi laesiones, principis personae illatae, vel contra iura quae immediate exercet commissae vindicantur, superior principis iurisdictio fundata est ^{d)}: sic priuilegii tuitio, & violationis illius coercitio, illorum esse dicitur, a quibus conceditur, ita, ut contra violatores, horum solummodo iurisdictio fundata, & forum competens sit.

§. XVIII.

Aliter se res habet si speciales eiusmodi dispositiones utque rationes deficiunt; tunc enim constans & LEYSERO teste ^{a)}, cum iurisdictio patrimoniali nata est sententia, tales

C 3

iudices,

^{a)} Exemplum habet Perill. PVETTER in den auserlesenen Rechtsfällen II. B. III. Thl. Resp. CCXXXVIII, p. 1047.

^{b)} vid. STRVBEN rechtl. Bed. II. Thl. pag. 522.

^{c)} conf. HEINECCIUS Resp. XLIII. pag. 372.

^{d)} MEVIUS T. IV. Decis. XCIV.

ibique cit. GAIL obs. Libr. I. obs. I. n. 8. & ZANGER de Except. P. II. Cap. I. n. 403.

^{a)} in Meditatt. ad Pandectas sp. DCLVIII. Medit. VIII. conf. STRVBEN rechtl. Bed. III Thl. pag. 157 & Nebenstunden VI Thl. pag. 412.

iudices, Romanarum legum conditoribus incognitos, iustitiam, quae olim virtus fuit, inter praediorum suorum reditus referre, sibi que emolumenta inde prouenientia vindicare. Nec iniqua est istorum emolumentorum perceptio, quum aequissimum sit, eum, qui vsum iurisdictionis habet, sumtus necessarios suppeditat & onera sustinet, commoda quoque percipere ^{b)}. Idque tanto magis rationi iuris convenit, quum princeps, tamquam fons iurisdictionis, dominis praediorum iurisdictionem concedendo, iis quoque facultatem concessisse intelligatur, ea commoda percipiendi, quae pro ambitu iurisdictionis, ipse vel officiales eius percepissent, si per eos ipse iurisdictionem exercuisset ^{c)}, Quae quum de omnibus iurisdictionis emolumentis dicantur, de singulis quoque eorundem speciebus obtinere debent, nullaque ratio subest, cur intuitu lucri ex confiscatione, ordinaria nempe, quoad eas causas, de quibus iudices patrimoniales solent cognoscere, exceptionem statuamus ^{d)}: quum & hoc inter fructus iurisdictionis possit referri. Nec opus est, de iurisdictionis gradu, quod alii faciunt, disputare, quum pro ambitu & gradu eius, ius de delictis cognoscendi, atque facultas poenas irrogandi & confiscationes decernendi, differat: licet ordinarie tantum vi competentis iurisdictionis criminalis ius confiscationis obtineat, & in causis ciuilibus illud rarissime soleat obtinere.

§. XIX.

Vix probatione ulteriori egere videtur haec sententia, cum expediti iuris sit, quod is qui ex re vel negotio quodam onus sentit, commoda

^{b)} GOTTL. WINCKLER *diff. de eo quod iustum est circa multas* §. XVIII. MEVIUS p. IV. Dec. CCCXLIII, DEINLIN *de singulari custodiendarum ignium cura & inspectione, speciatim von der Feuerchau* p. 50.

^{c)} BETEL l. c. Exercit. XLVII. p. 141.

^{d)} FRID. ES. PFENDORF *de iurisdictione germanica* §. CLXVII. HORN *Class. II. Resp. CXXIX.* p. 134.

moda quoque sentire debeat ^{a)}, eamque ob causam haec sola regula sufficere possit, nisi magis ad privatorum inter se relationem, quam ad statum publicum pertineret, pro conditione tamen specialium I. R. G. rerumpublicarum, eam inter fundamenta meae sententiae primam ponere, non dubitavi. Analogia, quae inter formulam regiminis imperii & specialium eius rerumpublicarum intercedit, elegans argumentum suppeditat: in capitulatione enim caesarea ^{b)} cautum legimus, non licere imperatori, statibus imperii iura quaesita adimere, & ne in causis quidem criminis, laesae maiestatis, bona quae publicantur, fisco suo vindicare. Ex qua legis imperii sanctione; non incommode concludimus, nefas esse, si domini territoriales, dominis patrimonialibus iurisdictione praeditis, & a quorum cognitione, crimina, ob quae confiscatio decernitur, non exempta sunt, lucrum quod exinde redit, adimere, & fisco suo adplicare vellent.

§. XX.

Satis ita probata sententia, expressa legum imperii dispositione confirmatur. Nam iis, in causis non solum criminalibus ^{a)}, iudici ordinario hoc lucrum adiudicatur, sed in aliis etiam magistratui civili vindicatur. Sic in Reformatione politica Augustensi d. a. MDXLVIII., item in R. I. d. a. MDLXXVII., ^{b)} quae leges vestiariae partim sunt, interdicta vestis vel cimeterium,

^{a)} L. 10. D. de R. I. L. 1. de Instit. Act. Cap. 55 de R. I. in 6. TABOR thes. locorum Communium Iurisdictionis Libr. XIII. Cap. XXII. §. IX. p. m. 544.

^{b)} Art XXI. § IV. Die Allodial-Güter ihrer Unerblichen, auch welche ex crimine laesae Majestatis oder sonstigen verwürdet seynd, oder verwürdet werden mögen, denen mit den iuribus fisci belehnen, oder dieselbe sonst durch beständiges Herbringen habenden Churfürsten, Fürsten und Ständen,

unter welcher Obrigkeit Bornässigkeit sie gelegen, nicht entziehen, sondern die Landes-Obrigkeit oder dominos territorii mit deren Confiscirung gewähren zu lassen, quo ipso, ea, quae iure publico antiquo in favorem fisci caesarii obtinuerint, expresse notata sunt.

^{a)} C. C. C. Art. CXXXV. Solch Erb- und Güter der Oberkeit, der die peinliche Straf- und Fall zustehen, beimgefallen seyn.

^{b)} Ibi ita cautum: Und damit diese unsere Satzung — — — desto starrer gehalten und vollzogen werde, so ge-

lium, cum multa, quae duplicatum vestis vel cimelii pretium contineat, & quae magistratui cuiusque loci ordinario addicitur. Iisdemque Constitutionibus ^{c)}, pannis laneis vendendis forma modusque praescribitur, quibus non servatis, panni confiscandi iudici civili eius loci cedunt.

§. XXI.

Legum igitur praesidio munito, & analogiae ac rationi iuris consentiens huius sententiae determinatio, moribus probatur ^{a)}, & quotidiana fere praxi confirmatur ^{b)}. Nec desunt exempla, eandem, ab ipsis dominis territorialibus passim agnitam ^{c)}, vel specialibus singulorum territoriorum legibus fundamentalibus, etiam si alias quibusdam causis, veluti uti supra jam notatum vectigalium, peculiare iudices praefecti sint, confirmatam esse ^{d)}.

bieren Wir — — — also wo jemand in dem überretten und überfahren, soll ein Oberkeit dieselben bey Verlierung des Kleids oder Kleynods, so wider diese Unfere Ordnung getragen, darzu einer Geldbuß, die zweyfach so viel als das Kleid oder Kleynod werth, DER OBERKEIT, DEREN DER BVERGERLICH GERICHTS-ZWANG DES ORTS ZUSTEHET, ZU WERDEN, strafen.

c) Verba haec sunt: die Tücher sollen verlobren und in beyden oberübren Fällen die Straf DER OBERKEIT, darunter die Tücher feil gehabt werden, und DER DER BVERGERLICH GERICHTS-ZWANG OHNE MITTEL DER ORT ZUGEOERIG, zustehen. conf. STRUBEN rechtl. Bed. III, Thl. p. 157 & 160.

a) vid. STRUBEN Nebenstunden. V. Thl. p. 182. CARPZOV P. IV. Constit. X. Def. IX. n. 5. STRYCK in Vfu Mod. Pandeclar: Tit. si quis ius dicenti l. c. HEINECCIUS Elem. Iur. Germ. L. II. §. 275. KNIPSCHILD de

ciuitatibus imperii L. II. Cap. VI. n. 79. IAC. OTTO supr. §. II. cit. l.

b) Recens exemplum sententiae nomine iudicis patrimonialis, in causa defraudatae vectigalis latae, vid in III, MEISTERI Rechtl. Erkänntissen und Gutachten in peinlichen Fällen. I. Thl. Dec. XLII. p. 143.

c) ap. HALTAUS Gloss. voce Gerichte.

d) Sic Perill, MOSER in Tr. von der teutschen Untertanen Rechten und Pflichten. IV. B. I. Cap. §. 19. ex KREITMAYERI Cod. Iudic. Bavar. refert: In Mauth und Accise Defraudationen hat eine jede ordenliche Obrigkeit, mithin auch ein Hofmarschherr mit dem Churfürstlichen Mauth und Accis-Beamten eine concurrirende Gerichbarkeit; mithin greift die Praeuentio Platz: so viel aber die Polizeystrafen und CONFISCATIONEN in Vorkaufen, Kaudereyen, Eblen-Maß- und Gewicht-Verfälschungen betrifft, geböret solche dem Hofmarsch-Herrn alleine, so fern sich nicht der Freveler bey dem Maut-Amte selbst betreten laßt.

T H E S E S.

I.

Totum a se contractum debitum, agnouisse censendus est filius familias, qui, pater familias factus, partem eius soluit.

II.

Prohibita non est prorogatio conventionalis fatalium appellationis.

III.

Pecuniae, a pupillo creditori solutae periculum, si apud creditorem perierit, sentit pupillus.

IV.

Ad praescriptionem perficiendam sufficit, quod possessor ab initio in b. f. fuerit, nec iuris canonici dispositio quae b. f. continuam desiderat, recte observatur.

) 2

V.

V.

In seruitute compascendi, pascuis, vtriusque dominantis perinde ac seruientis pecoribus sufficientibus, constituta, pascua si ex post deficiunt, praeferuntur pecora seruientis.

VI.

Et si quoque sanctio Iuris Romani, quae poena infamiae viduas intra annum luctus nubentes adficiendas statuit, valeat, illi tamen vidua haud est subiecta, quae intra annum luctus, edito tamen partu posthumo ex priori matrimonio, nubat.

VII.

Stupratae dos debetur etiam si nubendi conditio deficiat.

VIII.

Renunciatio Scti Macedoniani a filiofamilias iurato facta, illud non tollit.

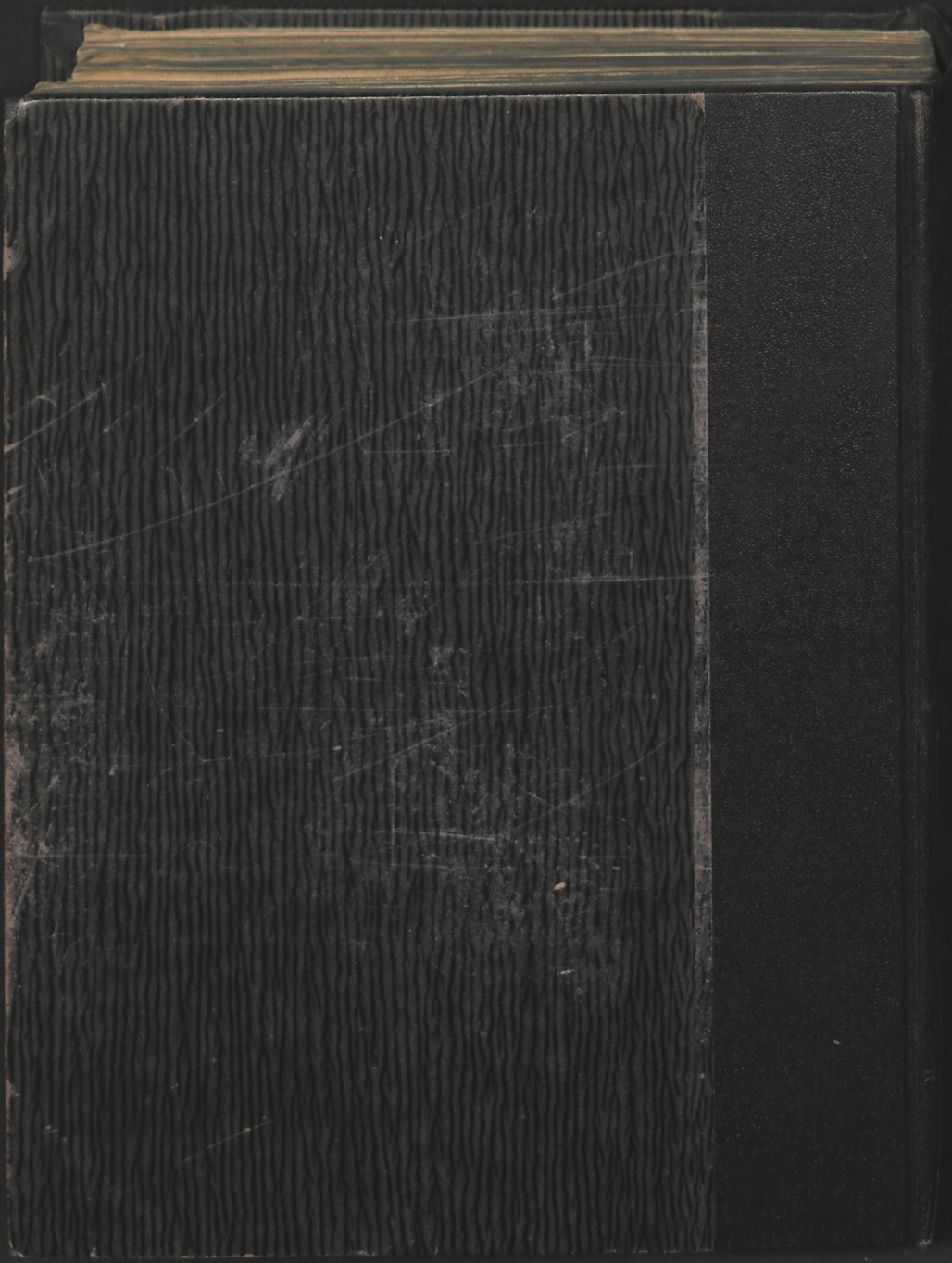

Kiel, Diss., 1777-1800

f
5b.

B.I.G.

Farbkarte #13

1778,6
20

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
LVCRO
EX CONFISCATIONE
AN ET QVATENVS
VI IVRISDICTIONIS PATRIMO-
NIALIS PERCIPIATVR

QVAM
AVSPICIIS REGIIS
INCLYTI IURECONSVLTORVM ORDINIS
AVCTORITATE
PRAESIDE
CAROLO FRIDERICO WINKLER D.
REGI A CONSILIIIS IVSTITIAE ET IVRIS
ANTECESSORE

PRO
SVMNIS IN IVRE HONORIBVS RITE OBTINENDIS
A. D. IX. DECEMBRIS CIO IOCC LXXVIII

DEFENDET
AVCTOR
FRIDERICVS WILHELMVS LEWON
VTINO HOLSATVS.

KILONII
LITTERIS MICH. FRIEDR. BARTSCHII ACAD. TYPOGR.